

Metodická informace 008/11/03

Zpracováno dle návrhu novely zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Navrhované změny v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

V současné době poslanecká sněmovna ČR opět projednává novelu zákona o daních z příjmů, kterou jí senát vrátil s pozměňovacími návrhy.

Bude-li schválena a podepíše-li ji prezident republiky bude platná od 1.1.2004, některá ustanovení budou účinná ke dni vstupu do Evropské unie.

K významným navrhovaným změnám patří:

- V § 5 je doplněn odstavec 10, který mj. stanoví: „Rozdíl mezi příjmy a výdaji se zvyšuje o částku závazku, který zanikl jinak než jeho splněním, započtením dohodou mezi věřitelem a dlužníkem, kterou se dosavadní závazek nahrazuje závazkem novým, a narovnáním podle zvláštního právního předpisu.⁸⁸⁾ Toto se nevztahuje na závazky ze smluvních pokut, úroků z prodlení, poplatků z prodlení a jiných sankcí ze závazkových vztahů, a dále na závazky, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně nebo zvyšující daňovou ztrátu,“
- V §6 odst. 4. Limit pro samostatný základ daně pro zdanění zvláštní sazbou (srážková daň 15%) u zaměstnance, který nepodepsal „Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků“ podle § 38k, jedná-li se o příjem ze závislé činnosti podle §6 odst. 1a-d) se zvyšuje ze 3.000,- Kč na 5.000,- Kč.
- V §6 odst. 9. Zvýšení limitu pro osvobození nepeněžitého plnění pro zaměstnance ve formě rekreace nebo zájezdů z 10.000,- Kč za kalendářní rok na 20.000,- Kč za rok.
- §7b nově stanoví způsob vedení daňové evidence
- V §7c je nově stanoven minimální základ daně: „U poplatníka s příjmy podle §7 odst. 1 a),b) nebo c) musí základ daně podle § 5 a 23 činit alespoň 50 % částky, která se stanoví jako součin všeobecného vyměřovacího základu podle zákona o důchodovém pojištění⁹⁰⁾ za kalendářní rok, který o 2 roky předchází zdaňovacímu období, přepočítacího koeficientu podle zákona o důchodovém pojištění⁹¹⁾ pro úpravu tohoto všeobecného základu a počtu kalendářních měsíců, v jejichž průběhu poplatník provozoval podnikatelskou činnost nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost. Tato částka se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů.“
Pro rok 2004 činí minimální základ daně 101.000,- Kč, který se dále upravuje o nezdanitelné části základu daně dle §15 zákona o daních z příjmů.
- V §10 odst. 3 písm. a) jsou osvobozeny: „Příjmy podle odst. 1 písm. a), pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 20.000,- Kč (dosud 10.000,- Kč); přitom příjmem poplatníka, kterému plyne příjem z chovu včel a u kterého nepřekročí ve zdaňovacím období počet včelstev 40, je částka 500 Kč na jedno včelstvo.“

- V **§15 odst. 1 písm. b)**: Zvyšuje se nezdanitelná část základu daně na vyživované dítě žijící v domácnosti s poplatníkem na 25.560,- Kč (nyní 23.520,- Kč).
- V **§15** se doplňuje **odst. 14**, který zní: „*Od základu daně lze odečíst zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace této organizaci podle jejích stanov, která uskutečňuje činnosti spočívající v obhajobě hospodářských a sociálních zájmů zaměstnanců v rozsahu vymezeném zvláštním právním předpisem.⁸²⁾ Takto lze odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, s výjimkou příjmů zdaněných srážkou podle zvláštní sazby daně, maximálně však do výše 3 000 Kč za zdaňovací období.*“.
- V **§21 odst. 1**: „*Sazba daně z příjmů právnických osob pro rok 2004 činí 28%, pokud v odstavcích 2 a 3 není stanoveno jinak.*“
- V **§23 odst. 2**. nově zní: „*Pro zjištění základu daně se vychází*
 - a) *z výsledku hospodaření (zisk nebo ztráta), a to vždy bez vlivu Mezinárodních účetních standardů, u poplatníků, kteří vedou účetnictví.²⁰⁾ Poplatník, který sestavuje účetní závěrku podle Mezinárodních účetních standardů, pro účely tohoto zákona použije k zjištění výsledku hospodaření zvláštní právní předpis.²⁰ⁱ⁾ Při stanovení základu daně se nepřihlíží k zápisům v knihách podrozvahových účtů, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Pro zjištění základu daně veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti se vychází z výsledku hospodaření upraveného o převod podílů na výsledku hospodaření společníkům veřejné obchodní společnosti nebo komplementářům komanditní společnosti,*
 - b) *z rozdílu mezi příjmy a výdaji u poplatníků, kteří nevedou účetnictví.*“
- V **§23 odst. 3** se na konci písmene a) doplňují body 7 až 12.

Hospodářský výsledek nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji se zvyšuje o:

 - „7. *částku zrušené rezervy, jejíž způsob tvorby a výši pro daňové účely stanoví zvláštní právní předpis,^{22a)} u poplatníka, který nevede účetnictví,*
 8. *rozdíl mezi oceněním nepeněžitěho vkladu a výší vkladu vyplácený obchodní společností společníkovi nebo družstvem členovi družstva⁹⁴⁾ nebo část tohoto rozdílu, o který nebyla snížena nabývací cena podílu (§ 24 odst. 7), a to ke dni vzniku obchodní společnosti nebo družstva při založení nové obchodní společnosti nebo družstva, v ostatních případech ke dni splacení vkladu.⁷⁰⁾ Toto se nevztahuje na poplatníky uvedené v § 2,*
 9. *prostředky nebo jejich část, o které byl snížen základ daně podle § 20 odst. 7, a to v takové výši, v jaké takto získané prostředky nebyly použity v souladu s podmínkou pro snížení základu daně, a to v tom zdaňovacím období, kdy poplatník končí činnost nebo končí stanovená lhůta pro použití prostředků,*
 10. *kladný rozdíl mezi vzájemnými závazky a pohledávkami zúčastněných a nástupnických obchodních společností nebo družstev, u nichž dochází k zániku v důsledku přeměny splynutím osoby dlužníka a věřitele, vyloučený v zahajovací roztaze ve prospěch vlastního kapitálu, a to u nástupnické společnosti nebo družstva v prvním zdaňovacím období nebo období, za něž je nástupnická společnost povinna podat daňové přiznání, přičemž tento rozdíl se stanoví bez vlivu ocenění reálnou hodnotou pro účely přeměny. Tento rozdíl se snižuje o tu část pohledávky zanikající v důsledku splynutí osoby dlužníka a věřitele, která byla u věřitele odepsána do nákladů, které nebyly považovány za daňově uznatelné podle § 24. Toto ustanovení se nevztahuje na pohledávky a závazky z titulu závazkových pokut, úroků z prodlení, poplatků prodlení, penále a jiných sankcí ze smluvních vztahů.*
 11. *kladný rozdíl mezi oceněním majetku podle zvláštního právního předpisu^{1a)} a výší jeho hodnoty zachycené v účetnictví obchodní společnosti nebo družstva v souladu se zvláštním právním předpisem²⁰⁾ u společníka nebo člena družstva při zániku jeho účasti v obchodní společnosti nebo členství v družstvu, pokud je podíl na likvidačním zůstatku nebo vypořádací podíl vypořádáván v nepeněžní formě. Pokud společníkovi nebo členovi družstva při zániku jeho účasti v obchodní společnosti nebo družstvu vznikne vedle práva na vypořádací podíl v nepeněžní formě současně i závazek vůči obchodní společnosti nebo družstvu, snižuje se tento kladný rozdíl o částku závazku,*

12. částku závazku zachyceného v rozvaze, který zanikl jinak než jeho splněním, započtením, dohodou mezi věřitelem a dlužníkem, kterou se dosavadní závazek nahrazuje závazkem novým, a narovnáním podle zvláštního právního předpisu,⁸⁸⁾ pokud nebyla podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ zaúčtována ve prospěch výnosů. Toto se nevztahuje na závazky ze smluvních pokut, úroků z prodlení a jiných sankcí ze závazkových vztahů a dále na závazky, z jejichž titulu vznikl výdaj (náklad), ale je výdajem (nákladem) na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů jen pokud byl zaplacen.“
- V **§ 23 odst. 14** nově zní: „Při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví u poplatníka s příjmy podle § 7, lze hodnotu zásob a pohledávek, které poplatník evidoval v době zahájení vedení účetnictví, zahrnout do základu daně buď jednorázově v době zahájení vedení účetnictví nebo postupně po 5 následujících zdaňovacích obdobích, počínaje zdaňovacím obdobím zahájení vedení účetnictví.“
 - Novela zákona obsahuje nové ustanovení **§23a** Převod podniku nebo jeho samostatné části na společnost, **§23b** Výměna podílů, **§23c** Fúze a rozdělení společností a **§23d**.
 - V **§ 24 odst. 2k)** se ruší možnost použití dvojnásobné hodnoty základní náhrady pro použití nákladního automobilu nezahrnutého do obchodního majetku při použití na pracovních cestách. Pro použití nákladního automobilu nezahrnutého do obchodního majetku při pracovní cestě, lze použít stejnou výši základní náhrady jako u osobního automobilu.
 - **§24 odst. 2zc)** nově zní: Výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů jsou také „výdaje (náklady), které nejsou podle § 25 výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a to jen do výše příjmů (výnosů) s nimi přímo souvisejících za podmínky, že tyto příjmy (výnosy) ovlivnily výsledek hospodaření ve stejném zdaňovacím období nebo ve zdaňovacích obdobích předcházejících. Obdobně postupují poplatníci uvedení v § 2, kteří nevedou účetnictví,“.
 - V **§ 24** v odstavci **4** je doplněna věta: „U osobního automobilu kategorie M_1 s výjimkou automobilu, který je využíván provozovatelem silniční motorové dopravy nebo provozovatelem taxislužby na základě vydané koncese a automobilu druh sanitní a druh pohřební⁹⁷⁾ přesáhne-li nájemné podle smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí za celou dobu trvání nájmu částku 900 000 Kč, uznává se jako výdaj (náklad) za celou dobu trvání nájmu pouze nájemné ve výši 900 000 Kč a v jednotlivých zdaňovacích obdobích pouze poměrná část z 900 000 Kč připadající na příslušné zdaňovací období.“
 - V **§27** se doplňuje **odstavec 2**, který zní: „Hmotným majetkem vyloučeným z odpisování je také technické zhodnocení provedené nájemcem na osobním automobilu kategorie M_1 najatém podle smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí, s výjimkou automobilu, který je využíván provozovatelem silniční motorové dopravy nebo provozovatelem taxislužby na základě vydané koncese a automobilu druh sanitní a druh pohřební,⁹⁷⁾ a dále výdaje související s jeho pořízením podle § 26 odst. 3 písm. c) vynaložené nájemcem, pokud celkové nájemné je rovno nebo vyšší než 900 000 Kč. V případě, kdy je celkové nájemné nižší než 900 000 Kč, avšak v úhrnu s technickým zhodnocením provedeným nájemcem a s výdaji podle § 26 odst. 3 písm.c) vynaloženými nájemcem převyšší 900 000 Kč, je z odpisování vyloučen rozdíl, o který součet nájemného, technického zhodnocení a výdajů podle § 26 odst. 3 písm.c) převyšuje 900 000 Kč.“
 - V **§29** se doplňují **odstavce 9 a 10**, které znějí:
 - „(9) Vstupní cena hmotného majetku se nemění
 - a) dochází-li k ocenění jmění zanikající společnosti nebo družstva podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ v případě, kdy to vyžaduje zvláštní právní předpis,⁷⁰⁾
 - b) dojde-li k vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením věci podle zvláštního právního předpisu,⁵²⁾ nebo

c) jsou-li v budově vymezeny byty nebo nebytové prostory jako jednotky podle zvláštního právního předpisu.⁶⁰⁾

(10) U osobního automobilu kategorie M₁, s výjimkou automobilu, který je využíván provozovatelem silniční motorové dopravy nebo provozovatelem taxislužby na základě vydané koncese a automobilu druh sanitní a druh pohřební,⁹⁷⁾ může být pro účely tohoto zákona vstupní cena nebo zvýšená vstupní cena maximálně ve výši 900 000 Kč.“

- V **§30 odst. 1** je nově zavedena 6 odpisová skupina s dobou odpisování 50 let. Do této odpisové skupiny jsou zaříděny: *budovy hotelů a podobných ubytovacích zařízení, budovy administrativní, budovy obchodních domů, podzemní obchodní střediska, budovy pro společenské a kulturní účely, muzea a knihovny, školy, univerzity a budovy pro výzkum, budovy pro bohoslužby a náboženské aktivity, historické nebo kulturní památky.*
- Zcela nový je **§32a Odpisy nehmotného majetku** a **§32b Nájem podniku**.
- **§34 odst. 1** nově stanoví: „*Od základu daně lze odečíst daňovou ztrátu, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo jeho část, a to nejdéle v pěti zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje.*“
- V **§35** byla zrušena možnost uplatnění slevy na dani z příjmů právnických osob odpovídající jedné polovině daně sražené ve zdaňovacím období touto právnickou osobou podle §36 z dividendového příjmu z akcie a podílového listu nebo z podílů na zisku z účastí na společnostech s ručením omezeným a z účastí komanditistů na komanditních společnostech anebo z podílů na zisku a obdobného plnění z členství v družstvech.
- Zcela nové znění má **§38e** Zajištění daně, **§38f** Vyloučení dvojího zdanění příjmů ze zahraničí, nový je **§38fa** Platební zprostředkovatel, **§38na** a **§38nb** Rozhodnutí o priznání osvobození příjmu z licenčních poplatků a úroků z úvěrů a půjček.

Vzhledem k tomu, že navrhovaná novela zákona je velmi obsáhlá (obsahuje asi 300 změn), není možné vás upozornit na všechny navrhované změny. Navíc lze očekávat, že některá ustanovení budou ještě pozměněna.

Přesto si myslíme, že je důležité Vás informovat o plánovaných změnách, které by měly být důležité pro přípravu a plánování podnikatelských záměrů v příštím roce.

Zpracovaly: Ing. Marta Mičulková, Bc. Pavla Kotalová

V Šenově u Nového Jičína, dne 19.11.2003.

Ing. Marta Mičulková v.r.